

કામસેન અને રસિકા નાટકમાનાં ગાયનો.

રચનાર

ડા॰ દામોદર રતનસી સોમાણી.

કુહો.

કામસેન રસિકા તણાં, વાંચો સૌ જન ગીત;
વ્યગ્ર ચિત્ત શાંતજ થશે, વધે પરસ્પર પ્રીત.

(સર્વે પ્રકારનો હક કર્તાએ રાખ્યો છે.)

મુ'બદ્ધ.

“સુબોધપ્રકાશ” છાપખાનામાં છાપ્યું.

સંવત્ ૧૯૪૫-સને ૧૯૮૯.

કિંમત ૧ આનો.

આ ચોપડીઓ નિચે લખેલે હકાણેથી મળશે.

સંગીત નાટક સંગ્રહ	...	...	...	...	...	૦	૮	૦
મૃચ્છકટિક નાટકસાર	...	...	...	...	...	૦	૮	૦
ગોપીચંદ નાટક.	...	...	...	...	...	૦	૮	૦
પરમ પદ્મોધિની	...	...	...	...	...	૧	૦	૦
સુબોધસંગ્રહ...	...	...	...	...	...	૦	૧૨	૦
કામસેન રસિકા નાટક.	...	...	...	...	...	૦	૮	૦
સીતાહરણ નાટક	...	...	...	...	...	૦	૮	૦
વીરસિંહ ચંદ્રિકા નાટક	...	...	...	...	...	૦	૬	૦
શીરીન ફરહાદનો ઓપેરા...	...	...	...	...	...	૦	૪	૦
ઈગરતે અકળ્પ યાને ફરેએ સૈતાન.	...	...	...	...	...	૦	૩	૦
નારાયણરાવ પેશવાનો ગાયનરૂપી ખેલ.	...	...	...	...	...	૦	૩	૦
સદેવંત સાવલીંગાનો ઉર્દુ ઓપેરા...	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
કામસેન રસિકા નાટકનાં ગાયનો	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
વીરસિંહ ચંદ્રિકાનાં ગાયનો	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
આખાહરણનો ગાયનરૂપી ઓપેરા.	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
રૂકિમણીહરણનો ઓપેરા....	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
ચુલુવંતી ગોદાવરી...	...	...	...	...	...	૦	૪	૦
મદાલસાનો ઓપેરા.	...	...	...	...	...	૦	૧	૦
ઠરણધેલા નાટકનાં ગાયનો....	...	...	...	...	...	૦	૧	૦

કછમાંડવી—નાઘેરી ચાંપશી ખેમરાજ, વોરાખજાર.

રાજકોટ—હાં ખેચર મેંવજી બુકસેલર.

પોરબંદર—હાં હીરજી જવરાજ, બજાર.

સામટી મંગાવનારને સારું કમીશન મળશે.

દામોદર રતનસી.

મુ'અઈ. કાલકાદેવી, નં. ૦ ૨૭

કામસેન અને રસિકા નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો.

ઈશ્વર સ્તુતિ. (સર્વ મળીને.)

રાગ.

છે જનપાળક ટાળક દુઃખનો—(એ વાર.)

કુલ પૃથ્વિમાં તું એકલો.

જ્યાં જોઈએ ત્યાં તારું નામ,

નહીં કોઈ તુજવળુ ખાલી ઠામ,

સર્વેને આપે આરામ,

શુભ રહી તું એકલો—છે જન પાળક.

વિસરી તુજને જે પાપ કરે—(એ વાર.)

નહિ ખીક ધરે તુજ સાર,

જન જેવું કૃત કરશે જોઈ,

આતે કૃણ મેળવશે તેહ,

એવો તારો નિયમ છે,

તુજ મહિમા ગાઈએ કેટલો—છે જનપાળક.

ઓ દયાળુ તું છે માયાળુ—(એ વાર,)
 ભક્તાધીન કૃપાળુ,
 અંતરજ્ઞમી અવિચળનામી,
 તુજ રચનામાં નહી કંઈ ખામી,
 દીસે છે સહુને બહુનામી,
 તો પણ તું છે એકજો—છે જનપાળક.

કામસેન રસિકાવિષે પોતાની પ્રીતિ વર્ણવતો આવે છે.

ગજલ.

દાહ ઉઠી છે દુખની દીલમાં, શી રીતે ઠંડી થશે;
 આશ લાગી છે જેમાં મુજ શી રીતે પુરી થશે—ટેક.
 નજરે દીઠી મેં જે નારી, પરણે ના જો સાથ મારી;
 તો તો જીંદગી આ અકારી, ક્યમ કરી પુરી થશે;—દાહ.
 મેં તરવાર કેશરીને મારી, તેવી લાગી એ કટારી;
 કમળાક્ષીનાં નયનકારિ-નો ધા શી રીતે રૂઝશે;—દાહ.

રસીકાની સર્વિઓ બાગમાં પ્રવેશ કરતાં ગાય છે.

૫૬.

રાજબાગમાં જઈએ, ચાલોરે જેની રાજબાગમાં જઈએ;
 સુંદર મનહર, પુષ્પ ખીલ્યાં છે, સુગંધી તેની લઈએ—ચાલોરે.

રસીકા કામસેનનું ચિત્ર જોતાં ગાય છે.

ગજલ.

રસીલી તારી સુરત દેખી, ધાયલ મનહું થયું છે મારું;
રાખ થઇ ગયું બળી બળી તન, ધ્યાન ધરતાં સદાય તારું—ટેક
મળ્યા આગમાં તમેજ જે દી, કામ પાશથી કીધીજ કેદી;
ગયો ખુશીમાં એક તે દી, પછીથી મનહું બળે છે મારું—રસીલી.
બાધ બુધ ચંપો ને ચંબેલી, આમ્ર વૃક્ષપર ચડી છે વેલી;
જોઇ જોઈ હું બનતી થેલી, હવે તે લાગે મને અકારું—રસીલી.
તેથી દયા ધરી તું મારી, બચાવજે હઉં તુજને પ્યારી;
કામ પાશથી લે તું ઉગારી, પ્રકૃલિત કરને તું મન મારું—રસીલી.
કામસેન ન આવ્યો તેથી અધીર થઈને રસીકા.

કુહા.

મારી કટારી ક્યાં ગયો, રે મમ જીવનહાર;
દુર્લભ દર્શન ક્યમ નથી, દેતો તું દિલહાર.
જ્યમ જ્યમ દર્શન તાહરું, મમ અંતરમાં થાય;
ત્યમ ત્યમ જવાળા કામની, ઉઠે મુજ મનમાં.

સર્વિઓ રસીકાને સાવધ કરતાં.

મોહલે પધારે મહારાજ—(એ રાગ.)

મારી વાહાલી તું થાને શાન્ત, શાણી તું શીદ અકળાએ,
વેગે મળશે હવે તારો કાન્ત, શાણી તું શીદ અકળાએ.

સાખી.

ના કર ચિંતા અતિ મને, પ્રીય સહિ ચંતુરસુખશુ;
ચિંતાથી દુઃખ અતિ વધે, કરે દેહવિષે બહુ હાણુ;—શાણી.

સાખી.

તૈયારી સઘળી કરી, સ્વયંવરને કાજ.

શોધી લેજે તે સમે, તારે મન ગમતોરે મહારાજ.—શાણી.

કામસેન બાગમાં પ્રવેશ કરતાં રસીકાને જોઈને.

રાગ બેહાગ.

મૃગશોચની ગજગામીની ઓ કામીની સુંદર,
જોતાં તને મુજ મન રીઝે આ બાગની અંદર.
ચંદ્રવદની કામકદળી, અધર પરવાલા માન,
રસીક રસીકા માહેરી, ક્યારે કરાવીશ પાન.

ગજલ.

રસીકા—આશ તારી પ્રીતમ મુજને મળવા લાગી રહી—આશ.
દોડો જલદી કોઇ જાઓ કામને લાવો અહીં—આશ.
પ્રેમને વશ થઇ હું ત્યારે, જ્યારે જાગિ નિરખી તહીં—આશ.
ચંદ્રવિના જેમ ચકોર દુખી, તેમ તુજવિષુ હું થઇ—આશ.
માટે પ્યારા આવિ જલદી, દર્શન દે દયાળુ થઇ—આશ.

કામસેન રસીકાસાથે ईश्वरप्रार्थना કરે છે.

૫૬—પ્રભાત.

કરુણાનિધાન ઈશ, કાર્ય સિદ્ધીકારી,
અખિલ ભવતણા છે આપ, ખરે તાપહારી—કરુણા.
શી રીતે ગુણુ વરણું તારા, મતિ અલ્પ મારી,
સહસ્ર જીવે વરણે શેષ, તે પણ જ્ઞાય હારી--કરુણા.

આહા ખીલીછ રી ચંદા—(એ રાગ.)

દયાળુ દેવ કૃપાળુ તું, નમું છું હસ્ત જોડી હું.
લીલા તારી તણો તો સાર, ગણતાં શેષ ન પામે પાર.
સહ પર છે કૃપાળુ તું, નમું છું હસ્ત જોડી હું.

કૂરસેનનાં લશ્કરમાં લંગડો સીપાઈ ગાય છે.

આઘ વેરી ગુડ બેંગાલી બાપુ—(એ રાગ.)

લટકે મટકે જાતું લડવા, લડવાની છે મન બહુ હામ,	
મારી કાપી શત્રુ કેરી, શેના કાર કરું હું તમામ.	૧
હોય કુટે ડીક ઠોઠ મરાશે, પગ પંગુથી પળાશે આમ,	
ખનન ખનન ખડગ ચલાવી, બોલાવી દર્જી સહુનાં રામ,	૨
કચ, કચ, કચ, કચ, થોડો હાંકી, ખડ ખડ હું દાડાવું આમ,	
ભડ, ભડ, ભડ, ભડ, ગોળી બંદુકથી, ફાડી કાડું શત્રુમાં નામ.	૩
લડાઈમાં શુર સૌથી બહાદુર, બહાદુરી જાણે સઘળું ગામ,	
તીશ માંખ મારી મેં એકે, તીશમારખા માઈ નામ—લટકે.	૪

કામસેન તથા રસીકા તોફાન થતી વખતે મેહેલમાં આવે છે

ત્રોટક છંદ.

વરશે ગરજે ચડિને ઉતરે, ધન તે અતિશે અધિકાર કરે;
જેમ નૂતન સંપત્તવાન કરે, તેમ રૂપ અનૂપમ મેઘ ધરે.

માધવસેન ગાતો ગાતો જંગલમાં આવે છે.

ગજલ.

પીયાકે ચીત્રખીન—(એ સગ.)

દુખહરતા થઇ દુખ કેમ આપે, દયા શું મુજપર નાવેરે.
ખંધુતણી શોધ કરી કરી થાક્યો, ક્યાંય ન નજરે આવેરે.
તેથી દયા કરી તું પ્રભુ મેળવ, કેમ દુખીને ઝુરાવેરે-દુખહરતા.

કામસેન હારી જવાથી ગાતો આવે છે.

ગજલ.

ચંદ્રમુખીને એકલી, છોડીને હું આવ્યો આહીં,
પ્રીતિની જાળ તોડીને, જિવ ક્યો મેં પ્રિય સહી—ચંદ્ર.
ધીક્ર હવે છે જીવવું, ધીક્રાર ફરવામાં આહીં,
પ્રાણથી પ્રિય પત્ની જે, છોડીને હું આવ્યો તહીં—ચંદ્ર.
મારી અવસ્થા શી થઈ, છોડી જતાં તુજને પ્રિયા,
નિરજીવ થઇ ફરું હવે, તેથી ભલું મરવું આહીં—ચંદ્ર.

રસીકા કામસેનના મેહેલમાં કેદ પડેલી.

આધવજી સંદેશો કહેજે શામને.—(એ રાગ.)

એડી છડં પ્રભુ કોનારે હું અવાશમાં,
પતિ વિખુટી છતાં હજી જીવતીજ ન્ને;
કપટ કરી એ દુટે નાંખી પાશમાં,
હતી હમેશાં હું સુખમાં રમતીજ ન્ને —એડી.
પ્રાણપતિરે મુજને છોડી ક્યાં ગયા,
દયા ન આવી કરતાં મને નિરાશ ન્ને;
તો પણ દયા કરી વેગે આવો અહીં,
નહી તો થાશે મારા તનનો નાશ ન્ને—એડી.

લલિત.

અરર માહરં શું હવે થશે, દિન વિયોગમાં શી રીતે જશે,
પ્રીય હું આપને પ્રાણુથી હતી, હરખતી સદા કંઠ લાગતી.
ત્યમ છતાં પતી કાં તજી ગયા, અરર મારીશું આવી ના દયા,
ઓ પ્રભુ હવે દેની હાથરે, મેળવ તું હોંયા ત્વરીત નાથને.
ગીકર પ્રાણુ હું આપીને મરં, પતિ વિના જીવી શું હવે કરં.
કામસેન ચોરની ઝૂંપડીમાં કેદ છે ત્યાં ગાય છે.

ગજલ.

વિધિનાં કામ છે કેવાં, દીએ દુઃખ ધાતકી થઇને—ટેક.
હતો સુખ એનમાં ફરતો, હરાવ્યો તેજ મુજને લાં;

કરાવી હાર મારી ત્યાં સહાય થઇ શત્રુને જાંઘતે—વિધિ.
હતો હું જે હનરેપર, હમેશાં હુકુમતો કરતા,
તેજ હું રંક આધારે, રહ્યો છું દીન રે થઇતે—વિધિ.

બાબરા ભૂત આગલ વર્ધાં ભૂતો ગાય છે.

ભુત—લુલા ભૂતની ભવાઇ, લુલા ભૂતની ભવાઇ,
જોઇ જોઇ હશે સૌ થાશે નવાઈ—લુલા.
જોલી આવે છે આંહી,—(બે વાર.)
આવરે ઓ વહુ મારી ભૂતડીરે બાઇ—લુલા.

ભૂતડી—પીટયા ખાવાનું લાવ—(બે વાર.)

નહી તો જાઇશ તારાં કલેજાં ખાઈ—લુલા.

ભુત—ખાવા આપે તારી આઈ—(બે વાર.)

અમે તો છઇએ ફક્કડ ભાઇ—લુલા.

બાબરા ભૂતને જગાડતી વચ્ચે ગાય છે.

મેહેર કર મારી ઉપર બાબરા,
જગાડું છું હું તેની કરજે ક્ષમા—મેહેર.
જુવે જુવો આ કુંવર તરફ.
કૃપા કરી તું પુરજે મંચા.
તારી-મ-ર-જ-પુ-રી-ય-શે-તે-ની-ઈ-ચ્છ-મેહેર

રસીકા કૂરસેનના મેહેલમાં.

મુધી આણી ફળ જાણી—(એ રાગ.)

દયા આણી દીન જાણી, તમે આવી મળોરે;
પ્રિયા દુઃખી તેની, સહાય કરો—દયા આણી.
કષ્ટ સહ્યું તો છે અતીશય મેં,
તેથી વેલા આવી, જલદી મારી વારે ચડોરે—પ્રિયા દુઃખી.

રસીકા કટારથી સ્વહસ્તે મરતી વચ્ચે ગાય છે.

સખી આવીઓ કારતક માસ—(એ રાગ.)

પ્રભુ કેમ કરું ક્યાં જાઉં, નથી કાંઈ સુઝતું,
મારું હૃદય જાણી થાય રાખ, સદા જે સુખી હતું;
દુષ્ટ કૂરે લઈ આવી લાંચ, નાખી દુઃખ પાશમાં,
જની છેક દુઃખી નિરાધાર, જૂરી મરું ત્રાસમાં;
આથી નાથ વિયોગે ઘાત, કરું છું હું હાથથી,
તેની કરીને પ્રભુ તું ક્ષમા, મેળવજે નાથથી.

રસીકા જંગલમાં પુરુષને વેષે ગાય છે.

ગજલ.

રસીકા—પ્રભુપતિને કાતથી છુટી કરતો નહી,
વેરીને પણ વિખુટાં, વહાલાથી કરતો નહી—પ્રભુ

સંકટ સહ્યું મેં અતીશય, આ અંગથી અપાર;
તેથી તું મેળવ નાથથી, વેગે પ્રભુ અહીં—પ્રભુ.

શાર્દૂલવિક્રીડિત.

મેં મારા પતિથી અરે છુટી પડી વીયોગ વેઠ્યો અતી,
આ ઘાટા તરૂંમય ઘોર વનમાં દુઃખો મહા પામતી;
પામીને ગાહુ સંકટો હું ફરું અલંત ત્રાસે ભરી,
તેથી તું પ્રભુ તાર કટથી મુને જાણ્યું છું એવું હરી.

૫૬—કાફી.

પ્રભુ મને માર્ગ જતાવ, દારણુ વનમાં રખડી મરું હું—પ્રભુ મને.
જંગલ જંગલ રખડી હું થાકી, ક્યાંય ન દિસતો! પારરે—દારણુ.

કુહા.

પડો અગ્ની તે રૂપમાં, જેથી ઉપજે દુઃખ;	
રૂપે અતિ સંકટ સહી, થઈ પ્રિયપતી વિમૂખ.	૧
જેને પતિ અતિ પ્રેમથી, ચ્હાતો તદ્દયામાં;	
રઝળે તે વગડામહીં-ઠરી ન એસે છાંય.	૨
લેપન ચંદન તનપરે, કરતી ભૂવન માંહ;	
તે ઊંનાં આંસુ થકી, ફરિ ફરિ ભીજું છાંય.	૩
કિરણો મસ્તક નાખવા, ઇંદુ નહી પામેલ;	
તે મસ્તક તિક્ષણુ સહે, રવિ કિરણની રેલ	૪

જે પગ ખુલ્લો જૂગારે, ક્ષણ મેં નહિ ધરેલ;
તેમાં કંકર કંટકે, વહે રક્તની રેલ.

શાદ્દલવિક્રીડિત.

છે તે રૂપ ખરાબ આ જગતમાં જે શીલ રાખે નહી,
છે તે ધન્ય કુરૂપ નારી જનનું જે શીલ ચુકે નહી;
છે તે ધીઃક્ર સદાય નારી જનને, જે શીલ લાગી ફરે,
તે પાંખાણની પૂતળી સમજવી ના ધર્મને આચરે.

કામસેન જંગલમાં ગાતો ગાતો આવે છે.

કહું કયા ફલકકા સતાયા હૈએ—(એ રાગ.)

કહું શું નશીબે દુખીઓ કીધો છે,

ભેખ પ્રિયાને વિયોગે લીધો છે—કહું શું.

હતી જે પ્રીયા પ્રાણથી પ્રિય મારી,

હરી દુષ્ટ કૂરે દગો તો દીધો છે—કહું શું.

દયાળુ પ્રભુ મારી પ્યારીથી ક્યારે,

મેળવશે ફક્ત આશરો તારો છે—કહું શું.

માલતી રાક્ષસની ગુફામાં ગાય છે.

ભેરવી ગજલ.

દેખીને બંધનમાં મુજને થતો નથી કેમ સદાય—એ વાર.

કેવી ઉમેદ હતી મળવાને બેનને,

મળી ન બેન મુજને હું અધવચ ફસી છું હાંચ—દેખી.

સહન કરું દુખ મળવાને માધવ,
 પ્રીતમ દરશન ધચ્છાયે હું કરતી નથી હસાય—દેખી.
 હવે તું સત્વર મળશે ન મુજને,
 નિશ્ચે તે દુષ્ટીને હાથે મોત મારું થાય—દેખી.

દીંડી.

પ્રભુ આપ ગને મુક્તિ તું ઉગારી, સહી કષ્ટ કુર હું તો હવે હારી;
 નાથ આવ્યા હજી ન વાર મારી, તેથી લાગે આ છુંદગી અકારી.

શિખરિણી.

અસહ દુખ પ્રીતિનું અળખા જાતે કયમ સહું,
 ન જાણે બીજું કે હું દુખથી બળી મરું;
 અતી વેગે કરી તું માધવ મોકલ પ્રભુ અહીં,
 નહિ તો જાશે પ્રાણ અચીતજ ગમ સહીં.

શલ્યાશૂર માલતીને સમજાવે છે.

યાર તુમારે દેરે આનેકા—(એ રાગ.)

કેમ પ્રીયે હવે શું તું કહે છે, મરજી તારી જણાવ તું;
 ખારી ખારી હું કહું છું, સ્વામી તો મુજને કહે તું—કેમ.
 જલદી જવાળ આપ ખારી, નહીં તો તુજને નાખીશ મારી;
 ક્ષણું શકું ન વિસારી, સાચું તુજને કહું હું ખારી—કેમ.

રસીકાને કુરસેનની દરબારમાં પકડી લાવેછે તે વખતે.
શાહ્નિશ્ચિદિત .

લોકો નિધાને ન બંધુ જનકો સાહોથી સંતોષતા,
તેના જે પ્રિયનિત્ર તે ફરી જતા આપત્તિને આપતાં;
તેનું સત્વ વિનાશ શીલ વિધુવત કાન્તિ ક્ષય પામતાં,
બીજા કો જન પાપ કર્મ કરીને તેને શીરે નાંખતાં.

રાગ ભેગીઓ આશાવરી.

કામસેન—પડું છું વીખુટા પ્રીયા સંયોગથી તારા,

રસીકા—ના કર ચિંતા મન હું ભેગી મરીશ પ્યારા;

કામસેન—પાપ પેલે જનમ મેં કર્યા હશે કંઈ ક્યાંય.

ભોગવવાં પડ્યાં તને વિયોગમાં મારા—પડું છું,

રસીકા—ત્રેમને વશ થઈ હું નીશદિન રેતીતી સુખ ચેનમાં,

છુટી પડાવી દુષ્ટીએ તુજ સંગથી પ્યારા—ના કર.

કામસેન—લખ્યું હશે ભવિષ્યમાં ટળવાનું નહીં તેહ,

બન્યું હોય જે કંઈ કે જે બ્રાતને મારા—પડું છું.

રસીકા—જીવિને હું શું કરું, મરીશ તારી સાથ,

મેળવશે ભવોભવ પ્રભુ તુજથી પ્યારા—ના કર.

રસીકાથી છૂટા પડતી વખત.

ગજલ.

કામસેન—મરું છું વેરી હાથથી, તજીને તુજને આમ;

પ્રણામ છે પ્રીયા તને હેવટે પ્રણામ—મરું છું.

પ્રણામ કેજે માતને, મુજ વ્રાતને પ્રણામ,

પ્રણામ મારા તપ્ત, ક્ષત્રી જાતને પ્રણામ—મરું છું.

પ્રણામ કેજે મીત્રને, મુજ દેશને પ્રણામ,

પ્રણામ વહાલાં શહેરને, મુજ વેશને પ્રણામ—મરું છું.

ઢેડ ઢેડીને કહેછે.

વહાલી હીરકી ગયો તો ક્યાંયે, એકલડી આલી ખીલી મરું,

ઘડી નહીં દેખું તુજને તો, એક પલમાં કલ્પાંત કરું—વહાલી.

વહાલી મારી ગુલાબ ખારી આવું છું હું હમણારે,

રાખને ત્યાં ગયો તો આલી હુકમ થયો એક મુજપરે—વહાલી.

એ ચારને લટકાવીને આવું છું હું હમણાજ ત્યાં,

તેટલામાં તમે રાંધણું રાંધવા જલદી માંડો છાંય—વહાલી.

છાનીમાની બેસી રહેજે, રૂપીઆ લાવીશ બે હજાર,

રાંધીને તું ઢાંકી મુકજે આવું છજી હું હમણા જાણુ—વહાલી.

કામસેન ફાંસીને સ્થલે જઈ ગાયછે.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ—(એ રાગ.)

દયા સિંધુ તું થઈને દયાળુ, દોષથી કરજે મુક્ત મને રે,

પાપ કર્યા હોય જાણે અજાણે, સુક કહી ન નીચમત્તે રે,

મુજ જડ મનથી થયુ હોય કંઈ, કરજે ક્ષમા તે આ જીવને રે.

ગજલ.

શી દશા મારી થઇ મરવું પંડે હસ્ત નીચત,
ન કરીએ સ્પર્શ જોહનો, ઉતારશે તે શીશને—શી દશા.
રસીક રસીકા માહેરી, શી દશા તારી થશે,
રમતી સદા નેત્રમાં તો પણ તજી જવું અરે—શી દશા.

કામસેને ફાંસી ચઢતી વચ્ચે કરેલી ર્શ્વરની પ્રાર્થના.

ગજલ.

ઓ ઇશ્વર મેં શા અપરાધ કર્યા હશે તાહરા,
કે નિર્દય થઇ દુઃખ આપે, વરસાવે દુઃખ ધારા;
મુકાબ્યું રાજ દૂર દૈવે છોડાવ્યો પતિથી,
અંધાવ્યા શત્રુ હાથથી કહું છું શું દુખ માહરાં;
તો પણ દયા કરી કરજો ક્ષમા તું પાપ માહરાં,
ઓ ત્રાતા હવે કોને જવું શરણે વિના તાહરા— ઓ ઇ.

રસીકા કામસેનને મળતી વચ્ચે.

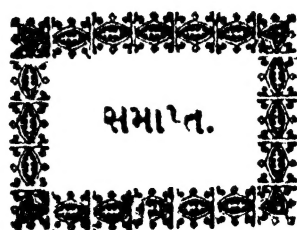
ગીતિ.

પ્રાણ પ્રાણપતિ મારા, ઉડી ગયા જે હતાજ આ તનથી;
તે પ્રભુની કરુણાએ થયા ફરી પ્રાપ્ત જાણું હું મનથી.

છેલ્લે સર્વે મઝી કરેલી પ્રાર્થના.

૫૬.

પૂર્ણ થયો છે ખેત્ર—સજનો પૂર્ણ થયો છે ખેત.
 કંરસેને જો અકાર્ય કર્યું તો,
 અંતે કેદ થયેલ—સજનો.
 સતી રસીકા નીતિએ રહી તો,
 ખામી સુખની રેલ—સજનો.
 “કરણી પાર ઉતરણી” થઇ છે.
 થઇ ધરમની પહેલ—સજનો.
 આપ પધારી કર્યા ઉપકારી,
 થઇ આનંદની રેલ—સજનો પૂર્ણ થયો છે ખેત.

DAMODER RATANSEY.
(KALBADEVI ROAD)

પ્રાઇઝ મેડલ ચાહે.

ઈચ્છા પ્રમાણે લહેજત આપનાર ઊંચામાં ઊંચા ચીનાઈ
અથવા હિંદુસ્થાની બને, આહુંનો સ્વાદ એકજ ચાહેમાં જોવો હોય
તો મંગાવો એક ડબ્બો "દામોદર મીક્ષચર" અને બે કપ ચાહે
બનાવી એક આપો ચીનાઈ ચાહે પીનારને. એક કહેશે વાહ ! કેવી
ચીનાઈ ચાહેની લહેજત છે !! બીજો કહેશે નહીં, એ તો ઈન્ડિયન
છે. કિંમત રતલ ૧ ના સાદા દીનમાં ૩ ૧)૦ દેનશી સોનેરી
દીનમાં ૩ ૧)૦ એટલે સસતી છતાં લહેજતમાં દશ રૂપિયા રત-
લની ચાહેથી પણ ચહડશે.

તે સીવાય તરફની લહેજતદાર ચાહે ૩ ૦૧ થી ૩ ૫ સુધીની
રતલ એક મળશે.

દરરોજ તાજાં સંજામાં દળેલી પ્રાઇઝ મેડલ કાપી રતલ ૧
અને ૩ ૦૧૧ સુધી મળશે.

ટર્નપુલ જુન્યર અને સોમરવીલની સાથે!
સરસ, સાથો સસતી, ડસરે હીંદ
સીગારેટ.

એલન અને ગીન્ટરની લોકપ્રિય
અમેરીકન
સીગારેટ અને તંબાકુ.

ડબલ્યુ ન્યુક અને સન્સની કામેઓ
અને પીનહેડ સીગારેટ.

GUNGA HAIR VIGOR.

(હીંદુસ્થાન માટે હીંદુસ્થાનનીજ આપધી.)

ગંગા હેર વીગર.

ટુંકા અને ખરી જતા બાલને વધારી રેશમ પ્રમાણે નરમ,
ચળકતા અને કાળા કરનાર ગંગા હેર વીગર મગજને ઠંડક આપી
માથાનો દુખાવે દુર કરે છે. માથાના રક્ષણ અર્થે બાલક જુવાન
અને વૃદ્ધને તે એકસરખું ઉપયોગી છે. એમાં સમાવેલી દેશી
વનસ્પતીઓના ગુણો મોહ પમાડે તેવા છે. કીંમત શીશી ૧ નો
૩ પીઓ અરધો.

ડા૦ હામોદર રતનસી.
મુંબઈ કાળબાદેવી રોડ, નં ૦ ૨૭.

